

[Akxel Larsen.]

tinget. Det har dog givet nogen dissonans, at regeringsblokken mente at måtte benytte sin majoritet til et ganske unødvendigt brud med den siden 1924 gældende tradition, at formanden for folketinget stilles af folketingets største parti. Men hvis regeringen har samarbejdsvilje — og mit mangeårige kendskab til statsministeren kan kun give mig grund til at have tillid til hans ord — så vil den ikke møde gold eller afvisende opposition fra vor side. Jeg må dog tilføje, at hvis Politikens indskrevelser om regeringens beskæftigelsesskadede planer virkelig skulle harmonere med regeringens hensigter, så bliver det jo svært at etablere et samarbejde i hvert fald på disse områder; så bliver der formentlig fra vor side tale om et modarbejde. Vi vil yde vort bidrag til arbejdet her i tinget med at løse de store og påkrævede opgaver, som står for os, men vi vil gøre det i overensstemmelse med de principielle og samfundsbetonede synspunkter, der er socialistisk folkepartis.

Jeg skal til slut tillade mig at stille følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Idet folketinget går ud fra, at regeringen vil søge fremskaffet absolutte garantier for, at der ikke oplagres kernevåben i Grønland, og for, at det grønlandske luftrum holdes som atomvåbenfri zone,

opfordrer tinget regeringen til at tage skridt til afvikling af USAs baser ved Thule og andetsteds i Grønland.

Tinget fortsætter dermed behandlingen af forslag til finanslov for finansåret 1968-69.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Kai Moltke: Ja, det første led af den af regeringen afgivne erklæring handler jo om den verden, som vi lever i. Vi er indforstået med, at FN's fredsbevarende virksomhed og autoritet bør styrkes, men er mægling og

formidlende opgaver ikke foreløbig den snævre, men realistiske ramme, der er fastlagt af den nuværende stormagtsbalance? Der tales videre om udbygning af danske FN-styrker og om initiativer til mægling som under Vietnamkonflikten. Lokalt kan en sådan indsats have sin betydning, men ville dansk autoritet i verdensmålestok ikke være større, hvis vi opfattedes som neutral enhed ubundet af stormagtsblokke og militære forpligtelser?

Når der tales om selvbestemmelse, racelighed og endelig afvikling af kolonisystemet, er det såre rigtigt, men hvordan opfattes det, når vort land samtidig stadig står som militært allieret med det portugisiske diktatur — en af de mest brutale undertrykkere af afrikanere i Angola og Mozambique — og som allieret med USA, der i modstrid med både FN's principper og folkeretten fører den mest omfattende og mest grusomme krig i Sydøstasien? Neutralitet og brud med blokpolitikken ville efter VS's opfattelse i langt højere grad forøge Danmarks mulige indsats i FN og andre konstruktive fredsbestræbelser.

Og her står vi så over for det andet grundproblem: om vor tilknytning til NATO. Både undersøgelse, oplysning og debat kan være nyttige initiativer, men for os er hovedsagen: vil den nye regering under helt ændrede internationale forhold gå med til en ny flerårig forlængelse af medlemskabet i NATO og den dansk-tyske fælleskommando efter 1969, uden at befolkningen her tages med på råd? Har de førende radikale her ændret signaler? VS er tilhænger af et brud med NATO og tilhænger af, at vælgerne her tages med på råd og får lov til at udtale sig. Man skal ikke foregøgle befolkningen, at NATO er eller kan forvandles til et egnet forhandlingsinstrument, som det også er blevet fremført selv af visse af SF's ledere. De militære blokke er fortsat en hindring for en virkelig afspænding og for en varig fredsordning i Europa. Elementer til afspænding er hidtil først og fremmest fremskyndet gennem udbygning af tosidige forbindelser mel-